

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 3/15828 din data de 21.10.2024

Domnului Mario-Ovidiu OPREA,
Secretar general al Senatului României

Biroul permanent al Senatului

Bp. 457, 21.10.2024

Stimate domnule secretar general,

Biroul permanent al Senatului

547, 28.10.2024

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV/3611/23.09.2024, prin care ați solicitat Consiliului Superior al Magistraturii avizarea *Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și a Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic* (b457/16.09.2024), vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința Comisiei nr. 1 reunită – „Legislație și cooperare interinstituțională” din data de 17.10.2024.

1. Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, Comisia a reținut prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit căroră „*Plenul Consiliului Superior al Magistraturii avizează proiectele de acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești.*” Această prevedere este identică cu vechea reglementare cuprinsă în art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Sfera de cuprindere a sintagmei „*acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești*”, în funcție de care se poate determina obligația legală și constituțională a autorităților competente de a solicita avizul Consiliului Superior al Magistraturii, a fost circumscrisă de Curtea Constituțională în jurisprudența sa¹, reținând că aceasta se referă „*numai la actele normative care privesc în mod direct organizarea și funcționarea autorității judecătorești, precum modul de funcționare al instanțelor, cariera magistraților, drepturile și obligațiile acestora etc., pentru a nu se ajunge la denaturarea rolului Consiliului Superior al Magistraturii*”.

Având în vedere că propunerea legislativă nu privește activitatea autorității judecătorești, în sensul atribuit acestei sintagme de Curtea Constituțională, **Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și a Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic** nu se încadrează în categoria actelor normative supuse avizării Consiliului Superior al Magistraturii.

¹ A se vedea Decizia nr. 901 din 17 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 21 iulie 2009 și Decizia nr. 63 din 8 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 145 din 27 februarie 2017.

2. În ceea ce privește propunerea de completare a Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, Comisia a reținut că, potrivit Legii fundamentale, rolul ce revine Consiliului Superior al Magistraturii este acela de garant al independenței justiției, context în care dispozițiile de ordin constituțional și legal, respectiv art. 133 - 134 din Constituția României, republicată, precum și art. 36-55 din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, stabilesc faptul că în sfera de competență a Consiliului intră doar abordarea chestiunilor care țin de cariera judecătorilor și procurorilor, respectiv de organizarea și funcționarea instanțelor și parchetelor.

Prin urmare, raportat la competențele constituționale și legale ale Consiliului Superior al Magistraturii, nu se impune nici exprimarea unui punct de vedere referitor la propunerea de completare a Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic.

3. Cu privire la propunerea de modificare a Codului de procedură civilă, Comisia a reținut că aceasta vizează includerea în categoria cheltuielilor de judecată a cheltuielilor avansate cu reprezentanții convenționali și legali.

În prezent, art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede următoarele: *„Cheltuielile de judecată constau în taxele judiciare de timbru și timbrul judiciar, onorariile avocaților, ale experților și ale specialiștilor numiți în condițiile art. 330 alin. (3), sumele convenite martorilor pentru deplasare și pierderile cauzate de necesitatea prezenței la proces, cheltuielile de transport și, dacă este cazul, de cazare, precum și orice alte cheltuieli necesare pentru buna desfășurare a procesului.”*

Potrivit art. 453 din același cod, partea care pierde procesul va fi obligată, la cererea părții care a câștigat, să îi plătească acesteia cheltuieli de judecată. Când cererea a fost admisă numai în parte, judecătorii vor stabili măsura în care fiecare dintre părți poate fi obligată la plata cheltuielilor de judecată. Dacă este cazul, judecătorii vor putea dispune compensarea cheltuielilor de judecată.

Deși în expunerea de motive se arată că situația vizată de reglementare o constituie în concret reprezentarea prin consilier juridic și că propunerea legislativă urmărește crearea cadrului legal pentru justificarea cheltuielilor avansate de persoanele juridice cu reprezentarea juridică prin consilier juridic în cadrul procesului civil, textul concret propus se referă la cheltuielile avansate cu reprezentanții legali și convenționali.

Reținând că în cazul reprezentării legale izvorul împuternicirii îl constituie chiar legea, propunerea prezintă deficiențe din perspectiva cerinței de claritate și previzibilitate a legii, neînțelegându-se care cheltuieli sunt avansate cu reprezentanții legali pentru buna desfășurare a procesului.

În ceea ce privește cheltuielile avansate cu consilierii juridici, trebuie reținut că de esență cheltuielilor de judecată este faptul că acestea reprezintă sume de bani pe care părțile dintr-un proces le-au plătit cu ocazia desfășurării procesului.

În conformitate cu art. 1 și 3 din Legea nr. 514/2003, cu modificările și completările ulterioare, consilierul juridic asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului, ale autorităților publice centrale și locale, ale instituțiilor publice și de interes public, ale celorlalte persoane juridice de drept public, precum și ale persoanelor juridice de drept privat, în slujba cărora se află și în conformitate cu Constituția și legile țării. Acesta poate să fie numit în funcție sau angajat în muncă, în condițiile legii.

Totodată, potrivit art. 4 din aceeași lege, consilierul juridic în activitatea sa asigură consultanță și reprezentarea autorității sau instituției publice în serviciul căreia se află ori a persoanei juridice cu care are raporturi de muncă, apără drepturile și interesele legitime ale acestora în raporturile lor cu autoritățile publice, instituțiile de orice natură, precum și cu orice persoană juridică sau fizică, română sau străină; în condițiile legii și ale regulamentelor specifice unității, avizează și contrasemnează actele cu caracter juridic.

În conformitate cu art. 13 și art. 60 alin. (1) din Statutul profesiei de consilier juridic, aprobat prin Hotărârea Congresului Extraordinar al Colegiilor Consilierilor Juridici din România nr. 4/2012, pentru activitatea depusă consilierul juridic are dreptul să fie remunerat conform prevederilor formei scrise a raportului juridic care stă la baza exercitării profesiei față de beneficiar, respectiv are dreptul la o remunerație de bază, stabilită prin negociere pentru consilierul juridic ce are statut de salariat sau conform legilor speciale pentru cel numit în funcție.

Prin urmare, consilierul juridic este un salariat care își desfășoară activitatea conform actului de numire/contractului de muncă și fișei postului, fiind ținut de obligația asumată de a-și îndeplini toate atribuțiile ce îi revin, printre care și cea de reprezentare juridică a autorității sau instituției publice în serviciul căreia se află ori a persoanei juridice cu care are raporturi de muncă.

Astfel, obligația de plată a drepturilor salariale convenite consilierului juridic nu își are izvorul într-un litigiu în care acesta asigură reprezentarea, ci derivă din raportul juridic de muncă, cheltuielile salariale nereprezentând o cheltuială ocazionată de desfășurarea unui anumit proces, ci obligația corelativă a angajatorului de a plăti munca prestată pentru care a fost angajat salariatului.

În acest sens s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție într-o decizie de speță (decizia nr. 46/2016), care a apreciat că „cheltuielile salariale, care includ și indemnizația de delegare, nu reprezintă o cheltuială ocazionată de desfășurarea unui anume proces, ci obligația corelativă a angajatorului în orice situație în care este vorba de prestarea muncii pentru care a fost angajat salariatul, în cauză activitatea de consilier juridic. Acesta poate beneficia, potrivit specificului

activității, de o clauză de mobilitate remunerată cu un adaos la salariul de bază sau, cum este cazul în prezenta cauză, de un drept salarial suplimentar pentru ziua de deplasare, care acoperă efortul salariatului de a desfășura aceeași activitate într-o altă localitate, indemnizație a cărei acordare este condiționată de depășirea unei limite temporale în executarea acelei activități.” Totodată, s-a apreciat că „chiar dacă vechiul C. proc. civ², aplicabil în cauză, stabilește doar într-o manieră indirectă în ce constau cheltuielile de judecată, ele trebuie să reprezinte o cheltuială suportată de parte, necesară, din perspectiva sa, pentru buna desfășurare a procesului. Or, în speță, cheltuielile cu salariul consilierului juridic nu au fost determinate direct de existența procesului.”

Prin urmare, cheltuielile persoanei juridice de drept public sau privat generate de raportul juridic de serviciu sau de muncă al consilierului juridic nu pot fi calificate ca fiind cheltuieli de judecată, în condițiile în care acestea nu sunt generate de un eventual litigiu în care persoana juridică a fost reprezentată de consilierul juridic, ci de raportul juridic de muncă al acestuia, salariul fiind stabilit pentru întreaga activitate prestată de consilierul juridic pentru angajatorul său.

Pe aceste premise, Comisia a apreciat că propunerea legislativă nu poate fi adoptată în forma propusă de inițiator.

Cu deosebită considerație,

**Secretar general al Consiliului Superior al Magistraturii
Judecător Andreea Simona UZLĂU**

² Vechiul Cod de procedură civilă prevedea la art. 274 alin. (1) și (2) că: „Art. 274 - (1) Partea care cade în pretenții va fi obligată, la cerere, să plătească cheltuielile de judecată.

(2) Judecătorii nu pot micșora cheltuielile de timbru, taxe de procedură și impozit proporțional, plata expertizelor, despăgubirea martorilor, precum și orice alte cheltuieli pe care partea care a câștigat va dovedi că le-a făcut.”

